

Warszawa, 17 IV .....2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Pacjenta

Krystyna Barbara Kozłowska

RzPP-ZZP-076-25-2/BW/12

KOPIA

Pan

Bartosz Arłukowicz

Minister Zdrowia

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Mając na względzie dyspozycję przepisu art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*¹ uprzejmie informuję, iż obowiązujące przepisy ustawy z dnia 8 września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym*² wskazują, iż zespoły ratownictwa medycznego, będące jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego podejmują medyczne czynności ratunkowe w warunkach pozaszpitalnych. Zatem przepisy przywołanej ustawy nie dopuszczają wykonywania czynności medycznych ratunkowych przez ww. zespoły na terenie szpitala psychiatrycznego, zakładu uzdrowiskowego lub zakładu rehabilitacyjnego.

Powyższe potwierdza komunikat Dolnośląskiego Oddziału Narodowego Funduszu *w sprawie realizacji wyjazdów przez zespoły ratownictwa medycznego*³, którego treść cytuję:

W przypadku, gdy stan nagłego zagrożenia zdrowotnego wystąpi u pacjenta, któremu udzielane są świadczenia inne niż szpitalne (m.in. świadczenia opiekuńcze, pielęgnacyjne, paliatywne, świadczenia z zakresu opieki długoterminowej, rehabilitacji leczniczej, terapii uzależnień, psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz leczenia uzdrowiskowego), zespół

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 z późn. zm.

² Dz. U. z 2006 r. nr 191, poz. 1410 z późn. zm.

³ Komunikat podpisany przez Pana Tadeusza Pławiaka, Z-cy Dyrektora DOW NFZ ds. Służb Mundurowych z dnia 20.02.2012 r. dostępny na stronie internetowej:

<http://www.nfz-wroclaw.pl/default.aspx?obj=22802:27350&par=22803&des=1:2>

KIEROWNIK ZESPOŁU
ds. Zdrowia Psychicznego

Grzegorz Błażewicz

12.04.12
w-7

ratownictwa medycznego może być zadysponowany do takiego zdarzenia. Powyższe nie dotyczy pacjentów, którym udzielane są świadczenia szpitalne w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 11 i art. 8 pkt 1a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.⁴ W takiej sytuacji świadczeniodawca zobowiązany jest do zapewnienia świadczeń opieki zdrowotnej osobie w stanie nagłym, w tym do zabezpieczenia transportu sanitarnego do innego podmiotu leczniczego.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż każdy pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielania świadczeń zdrowotnych, jeżeli potrzebuje ich ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia (art. 7 ust. 1 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*). Taką samą gwarancję daje pacjentowi przepis art. 15 ustawy o *działalności leczniczej*, który stanowi, iż podmiot leczniczy nie może odmówić udzielenia świadczenia zdrowotnego osobie, która potrzebuje natychmiastowego udzielenia takiego świadczenia ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia.

Przepisy te zawierają bezwzględny nakaz udzielenia pacjentowi świadczeń zdrowotnych, jeżeli zaistniała nagła sytuacja wymagająca natychmiastowej pomocy medycznej ze względu na stan zagrażający życiu lub zdrowiu. Korelatem tego prawa pacjenta są obowiązki poszczególnych podmiotów zobowiązanych na podstawie odrębnych przepisów do udzielania takich świadczeń zdrowotnych. Ustawodawca do podmiotów zobowiązanych zalicza: podmioty lecznicze, państwowy system ratownictwa medycznego oraz osoby wykonujące zawód medyczny.

Należy wskazać, iż zespół ratownictwa medycznego podejmuje m.in. medyczne czynności ratunkowe, a więc świadczenia opieki zdrowotnej, podejmowane przez jednostki systemu państwowego ratownictwa medycznego w warunkach pozaszpitalnych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego (art. 3 pkt 10 ustawy o *Państwowym Ratownictwie Medycznym*).

Niezależnie od tej pomocy pozaszpitalnej, w ramach państwowego ratownictwa medycznego funkcjonują szpitalne oddziały ratunkowe, będące jednostką organizacyjną szpitali w rozumieniu ustawy o *działalności leczniczej*. Zadaniem szpitalnych oddziałów ratownictwa medycznego jest udzielanie świadczeń zdrowotnych pacjentom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W tym miejscu należy podnieść, iż jednoprofilowe placówki, takie jak: szpital psychiatryczny, zakład uzdrowiskowy, czy zakład rehabilitacyjny w swojej strukturze nie posiadają oddziału/jednostki „ratunkowej”. Wobec powyższego, na świadczeniodawcy ciąży

⁴ Dz. U. z 2011 r. nr 112, poz. 654 z późn. zm.

obowiązek zapewnienia świadczeń opieki zdrowotnej osobie w stanie nagłym, w tym do zabezpieczenia transportu sanitarnego do innego podmiotu leczniczego. Zatem, gdy pacjent - przebywający w warunkach stacjonarnych w powyżej wskazanych placówkach - dozna zawału lub wylewu nie może liczyć na transport ambulansem (karetka pogotowia) do oddziału, takiego jak: intensywnej terapii, kardiologii lub neurochirurgii, etc. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż w takiej sytuacji, istotnym czynnikiem ratującym życie i zdrowie pacjenta jest czas – liczą się minuty – do udzielenia specjalistycznej pomocy. Niestety w myśl obowiązujących przepisów, świadczeniodawca może osobie w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego zapewnić tylko transport sanitarny.

Należy tu podkreślić, że ze świadczeń państwowego ratownictwa medycznego udzielanych przez zespoły lub oddział szpitalny ma prawo skorzystać każda osoba w stanie zagrożenia zdrowotnego (art. 1 cyt. ustawy). Określenie „każda” oznacza nieograniczony krąg podmiotów. Do uzyskania pomocy jest uprawniony każdy obywatel i każda osoba przebywająca na terytorium państwa polskiego, niezależnie od tego, czy posiada tytuł do świadczeń zdrowotnych z ubezpieczenia zdrowotnego, czy też nie. Warunkiem skorzystania z tej pomocy jest fakt, że pacjent znalazł się w stanie „nagłego zagrożenia zdrowotnego”, przez który rozumie się stan polegający na nagłym lub przewidywanym w krótkim czasie pojawieniu się objawów pogarszania zdrowia, którego bezpośrednim następstwem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu lub uszkodzenie ciała lub utrata życia, wymagający podjęcia natychmiastowych medycznych czynności ratunkowych i leczenia (art. 3 pkt 8 ww. ustawy). Szczegółowe regulacje dotyczące udzielania pacjentowi świadczeń zdrowotnych w tych szczególnych okolicznościach znajdują się również w przepisach ustaw bezpośrednio adresowanych do zawodów medycznych, co rodzi określone skutki zarówno dla podmiotów leczniczych, gdzie osoby te wykonują zawód, jak i dla pacjentów zwracających się po taką pomoc do zakładów, jak i korzystających z prawa do natychmiastowej pomocy poza zakładem opieki zdrowotnej.

Pacjent ma prawo do pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki (art. 30 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. *o zawodach lekarza i lekarza dentysty*⁵). Obowiązek pomocy lekarskiej jest określony szeroko, dotyczy wszelkich sytuacji zagrożenia życia oraz zagrożenia zdrowia pacjenta, nie jest ograniczony tylko do ratowania życia. Zatem obowiązek lekarskiego działania powstaje już w przypadku, gdy zwłoka w udzieleniu pomocy mogłaby

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857 z późn. zm.

choćby pośrednio przyczynić się do wystąpienia zagrożenia.

Mając na względzie powyżej przytoczone przepisy oraz wskazany problem, który niewątpliwie dotyczy nie tylko pacjentów ale również środowiska medycznego – zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o rozważenie podjęcia zmian legislacyjnych we wskazanym wyżej zakresie.

Jednocześnie będę wdzięczna za przekazanie informacji odnośnie podjętych działań w przedmiotowej sprawie.

Załącznik:

Wydruk ze strony internetowej Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia Komunikatu podpisanego przez Pana Tadeusza Pławiaka, Z-cy Dyrektora DOW NFZ ds. Służb Mundurowych z dnia 20.02.2012 r.